

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Вченою радою Харківської
державної академії культури

Протокол № 6 від 29 січня 2021 р.

Введено в дію наказом № 8

від 30 січня 2021 р.

Голова Вченої ради, ректор

Василь ШЕЙКО

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
у Харківській державній академії культури**

Харків - 2021

1. Положення про наукового керівника (далі – науковий керівник) здобувача наукового ступеня доктора філософії (PhD) (аспіранта) Харківської державної академії культури (далі – ХДАК) розроблено відповідно до:

- Закону України «Про вищу освіту»;
- Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах освіти (наукових ЗВО), що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 р. № 261;
- Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, що затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 06.03.2019 р. № 167;
- Статуту ХДАК;
- Положення про аспірантуру в Харківській державній академії культури (оновленому), що затверджене Вченою радою (протокол № 6 від 16.06.2017 р.).

2. Здобувачеві наукового ступеня доктора філософії одночасно з його зарахуванням до аспірантури відповідним наказом ректора ХДАК призначається науковий керівник із числа науково-педагогічних або наукових працівників з науковим ступенем переважно доктора наук. Наукова діяльність керівника за останні п'ять років має відповідати напряму наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії.

3. За поданням випускової кафедри Вчена рада ХДАК може прийняти рішення про надання дозволу керівництва аспірантами кандидату наук (доктору філософії) із числа науково-педагогічних або наукових працівників ХДАК, рівень наукової активності якого засвідчується виконанням за останні п'ять років не менше трьох з наступних умов:

1) наявність наукової публікації в періодичних виданнях, які включені до наукометричних баз, рекомендованих МОН України, зокрема Scopus або Web of Science Core Collection, за напрямом наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії;

2) наявність не менше п'яти наукових публікацій у наукових виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України (категорії А або Б) протягом останніх п'яти років, що відповідають тематиці наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії;

3) наявність виданого підручника чи навчального посібника або монографії за напрямом наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії;

4) наукове керівництво (консультування) здобувача, який одержав документ про присудження наукового ступеня за напрямом наукового дослідження аспіранта;

5) науково-методичне стажування в кількості 6 кредитів ЄКТС (180 годин) за останні п'ять років за напрямом наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії;

6) робота в складі експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій МОН України або галузевих експертних рад Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, або Акредитаційної комісії, або їх експертних рад, або міжгалузевої експертної ради з вищої освіти Акредитаційної комісії, або трьох експертних комісій МОН України (зазначеного Агентства або Науково-методичної ради) науково-методичних комісій (підкомісій) з вищої освіти МОН України;

7) виконання функцій наукового керівника або відповідального виконавця наукової теми (проєкту) за напрямом наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії, або головного редактора/члена редакційної колегії наукового видання, включеного до переліку наукових фахових видань України (категорій А або Б), або іноземного рецензованого наукового видання за спеціальністю; або залучення до міжнародної експертизи, участь у міжнародних наукових проєктах, тематика яких є дотичною до напряму наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії;

8) керівництво студентом, який зайняв призове місце на I етапі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або робота в складі організаційного комітету/журі Всеукраїнської студентської олімпіади (Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт), або керівництво постійно діючим студентським науковим гуртком;

9) керівництво науковим дослідженням школяра, який зайняв призове місце II-III етапу Всеукраїнських конкурсів-захистів науково-дослідницьких робіт учнів – членів Національного центру «Мала академія наук України»; участь у журі олімпіад чи конкурсів «Мала академія наук України» (тематика яких відповідає напряму наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії);

10) наявність не менше двох авторських свідоцтв та/або патентів, що відповідає напряму наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії;

11) участь в атестації наукових працівників як рецензента, офіційного опонента або члена постійної спеціалізованої вченої ради (не менше трьох разових спеціалізованих вчених рад) за напрямом наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії;

12) наявність виданих навчально-методичних посібників, конспектів лекцій за спеціальністю, практикумів, методичних рекомендацій загальною кількістю три найменування;

13) наявність науково-популярних та/або консультаційних (дорадчих) та/або дискусійних публікацій з наукової або професійної тематики, що є дотичною напряму наукового дослідження здобувача наукового ступеня доктора філософії загальною кількістю не менше п'яти публікацій;

14) результатами наукового та науково-професійного розвитку науково-педагогічного працівника ХДАК (визнані вченою радою ХДАК

результати наукового стажування та/або визнані вченою радою ХДАК результати підвищення кваліфікації);

15) наукове консультування установ, підприємств, організацій за спеціальністю протягом не менше двох років.

При визначенні рівня наукової та професійної активності науково-педагогічного (наукового) працівника можуть зараховуватися здобутки за попередніми місцями роботи, п'ятирічний строк може продовжуватися на час перерви в роботі з об'єктивних причин (соціальна відпустка, призов/мобілізація на військову службу чи військова служба за контрактом, тривала хвороба тощо).

4. Науковий керівник, який є доктором наук, може здійснювати одночасне наукове керівництво не більше п'яти здобувачів наукових ступенів, з них лише одного докторанта як науковий консультант.

5. Науковий керівник, який має ступінь кандидата наук (доктора філософії), може здійснювати одночасне наукове керівництво роботою над дисертаціями не більше трьох здобувачів наукового ступеня доктора філософії.

6. На здійснення наукового керівництва роботою над дисертацією одного аспіранта науковому керівникові відводиться щороку 50 академічних годин навчального навантаження (5 годин на місяць).

7. Науковий керівник зобов'язаний:

– здійснювати наукове керівництво роботою здобувача наукового ступеня доктора філософії над дисертацією;

– надавати аспіранту консультації щодо змісту і методології наукових досліджень;

– сприяти введенню здобувача наукового ступеня доктора філософії до міжнародної академічної спільноти;

– контролювати виконання аспірантом індивідуального плану наукової роботи та індивідуального навчального плану;

– відповідати перед кафедрою за належне та своєчасне виконання обов'язків наукового керівника.

8. Науковий керівник несе персональну відповідальність за своєчасне проходження здобувачем наукового ступеня доктора філософії атестацій (піврічної та річної), виконання індивідуального навчального плану аспіранта за звітний період. Науковий керівник повинен бути присутнім на засіданнях кафедри, на яких проводиться оприлюднення наукових здобутків та атестація аспірантів. Висновок наукового керівника має вирішальне значення.

9. Після отримання остаточного варіанту дисертаційної роботи науковий керівник:

– складає письмовий відзив, у якому характеризує якість роботи, зазначає її позитивні сторони, мотивуючи можливість подання дисертаційної роботи на попередній розгляд на розширеному засіданні кафедри (або міжкафедральному семінарі);

– у разі наявності суттєвих недоліків, обґрунтовує недоцільність подання дисертаційної роботи на попередній розгляд кафедри (фаховому семінару);

– разом із завідувачем кафедри погоджує пропозиції щодо учасників розширеного засідання кафедри (або сумісному засіданні кафедр) та експертів, які надають експертний висновок;

– направляє аспіранта на перевірку дисертаційної роботи щодо наявності академічного плагіату.

10. Заміна наукового керівника здобувача наукового ступеня доктора філософії проводиться у таких випадках:

– неможливість науковим керівником виконувати свої обов'язки (смерть, тяжка хвороба, звільнення з ХДАК, тривале відрадження (більше 6 місяців);

– за взаємною згодою наукового керівника та здобувача наукового ступеня доктора філософії у випадку конфліктної ситуації або зміни вектору наукових інтересів аспіранта та інших випадків, за взаємною згодою наукових керівників, які засвідчують її своїми підписами на заяві здобувача наукового ступеня доктора філософії.

11. У разі необхідності зміни наукового керівника здобувач наукового ступеня доктора філософії має подати до відділу аспірантури і докторантури заяву із зазначенням причин необхідності такої зміни. Зміна наукового керівника відбувається за погодженням із попереднім та потенційним науковими керівниками, а також завідувачами кафедр, на яких працюють обидва керівники. Після розгляду питання про зміну керівника на Вченій раді ХДАК видається наказ відділу аспірантури і докторантури за підписом ректора ХДАК.

12. Виконуючи свої обов'язки, науковий керівник аспірантів повинен:

– постійно підвищувати свою кваліфікацію і комунікаційні навички;

– прагнути до вивчення та впровадження передового досвіду керівництва науковими дослідженнями;

– показувати приклад академічної доброчесності, порядності, толерантності та поваги до іншої думки,

– надавати допомогу аспіранту в оволодінні навичками й уміннями самостійного наукового пошуку, наукової полеміки та дискусії.

13. Положення про наукового керівника розглядається й ухвалюється Вченою радою ХДАК та вводиться у дію наказом ректора.

14. Зміни та доповнення до Положення розглядаються й ухвалюються Вченою радою ХДАК.